

Sygn. akt III U 944/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemysłu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2015 r. w Przemysłu

na rozprawie

sprawy J. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 7 października 2015 r., **znak:** (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J. S. prawo do emerytury, począwszy od dnia 5 lipca 2015 r.,

II. zasądza od Zakładu (...) Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy kwotę 120 zł (słownie złotych: sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III U 944/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 grudnia 2015 r.

Decyzją z dnia 7 października 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy J. S. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej decyzji organ rentowy powołał ogólnie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015r. poz. 748 ze zm.).

Zakład odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Organ rentowy do stażu pracy w warunkach szczególnych zaliczył wnioskodawcy okres jego zatrudnienia od 2 września 1972 r. do 13 listopada 1973 r. i od 21 sierpnia 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. w (...) S.A. w R. oraz od 17 października 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) S.A. tj. łącznie 9 lat, 6 miesięcy i 5 dni.

W odwołaniu z dnia 4 listopada 2015 r. wnioskodawca zakwestionował powyższą decyzję, wnosząc ostatecznie o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury od 60 lat życia przy zaliczeniu pracy w warunkach szczególnych w okresie od 6 lutego 1974 r. do 13 grudnia 1977 r. w (...) S.A. na stanowisku zbrojarza, od 23 sierpnia 1988 r. do 19 sierpnia 1989 r. w (...) o/R. Kierownictwo Kontraktu (...) K. na stanowisku zbrojarza oraz od 13 grudnia 1977 r. do 20 sierpnia 1988 r. w (...) S.A. na stanowisku robotnika magazynowego – ładowacza.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji, odwołując się do treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Zaznaczył, iż za pracę w szczególnych warunkach organ rentowy nie uznał okresów wskazanych w odwołaniu, gdyż wnioskodawca na ich udokumentowanie nie przedstawił prawidłowo sporządzonych świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. S., urodzony (...), w dniu 30 lipca 2015 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając jednocześnie, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Wnioskodawca do wniosku o emeryturę przedłożył: zaświadczenie o pracy na budowie eksportowej w (...) wystawione przez (...) /R. potwierdzające, iż w okresie od 23 sierpnia 1988 r. do 19 sierpnia 1989 r. został przekazany na budowę w K., gdzie pracował na stanowisku betoniarski – zbrojarz, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 28 maja 2012 r. potwierdzające, iż wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) S.A. od 2 września 1972 r. do 13 listopada 1973 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace zbrojarskie i betoniarskie, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 10 maja 2012 r. potwierdzające, iż wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) S.A. od 21 sierpnia 1989 r. do 31 grudnia 1989 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 16 lutego 2011 r. potwierdzające, iż wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) S.A. od 17 października 1990 r. do 31 grudnia 1998 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace zbrojarskie i betoniarskie.

W aktach organu rentowego znajduje się nadto dokumentacja potwierdzająca przebieg jego zatrudnienia przedłożona do wniosku o rentę z tytułu niezdolności do pracy, w tym: świadectwo pracy z dnia 31 stycznia 2011 r. wystawione przez (...) S.A., z którego wynika, iż wnioskodawca był zatrudniony we wskazanym Przedsiębiorstwie w okresie od 6 lutego 1974 r. do 31 stycznia 2011 r., w tym w okresie od 6 lutego 1974 r. do 13 grudnia 1977 r. na stanowisku betoniarski – zbrojarz, od 14 grudnia 1977 r. do 16 kwietnia 1990 r. na stanowisku robotnika magazynowego, ładowacza, od 17 kwietnia 1990 r. do 31 lipca 1990 r. na stanowisku dozorczy, od 1 sierpnia 1990 r. do 16 października 1990 r. na stanowisku robotnika magazynowego oraz od 17 października 1990 r. do 31 stycznia 2011 r. na stanowisku betoniarski.

Ustalony przez organ rentowy wymiar okresów składkowych i nieskładkowych wykazanych przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 27 lat, 10 miesięcy i 20 dni, w tym okres pracy w szczególnych warunkach wyniósł 9 lat, 6 miesięcy i 5 dni.

W chwili złożenia wniosku J. S. nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

W rezultacie zaskarżoną decyzją z dnia 7 października 2015r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury.

Dowód:

- wniosek o emeryturę z dnia 30 lipca 2015 r.,
- zaświadczenie o pracy na budowie eksportowej w (...),
- świadectwa pracy w szczególnych warunkach z dnia 28.05.2012 r., 10.05.2012 r. i 16.02.2011 r.,
- świadectwo pracy z dnia 31.01.2011 r. wystawione przez (...) S.A.
- decyzja (...) w R. z dnia 7.10.2015 r.

w aktach rentowych.

Sąd ustalił ponadto, że wnioskodawca J. S. od 6 lutego 1974 r. do 31 stycznia 2011 r. był zatrudniony (...) S.A. w J..

Początkowo, od 6 lutego 1974 r. wnioskodawca pracował jako zbrojarz w J., a następnie na centralnej zbrojarni w P. (do dnia 5 grudnia 1974 r.).

Od dnia 6 grudnia 1974 r. wnioskodawca został przeniesiony na stanowisko robotnika magazynowego w M., skąd ponownie wrócił do zbrojarni w P..

Ponownie od 14 grudnia 1977 r. wnioskodawca został przeniesiony na magazyn w M., gdzie pracował jako robotnik magazynowy, aż do czasu wyjazdu na budowę eksportową tj. do 20 sierpnia 1988 r.

J. S. jako zbrojarz zajmował się gięciem, cięciem drutów, zbrojeniem ścian. Przedsiębiorstwo zajmowało się budownictwem ogólnym.

Wnioskodawca pracując natomiast jako robotnik magazynowy – ładowacz zajmował się załadunkiem i wyładunkiem oraz przeladunkiem materiałów budowlanych tj. cementu, wapna, materiałów parzących i toksycznych, (farby, papy, lepiki, rozpuszczalniki) oraz rozlewaniem farb, lakierów, rozpuszczalników.

Wnioskodawca na wskazanych stanowiskach w (...) S.A. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Następnie, w okresie od 23 sierpnia 1988 r. do 19 sierpnia 1989 r. wnioskodawca został skierowany na budowę eksportową w G. - K., gdzie pracował na stanowisku zbrojarza. Praca wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na stanowisku zbrojarza ubezpieczony zajmował się montażem zbrojeń w fundamencie, gięciem, cięciem drutów. Była to praca na budowie.

Dowód:

- akta osobowe wnioskodawcy z (...) S.A.,
- zeznania świadków: - J. O.,
- J. K.,
- R. F.,
- P. G.,

- A. K.,
- L. K.,
- R. G.,
- zeznania wnioskodawcy J. S..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych oraz w ramach toczącego się w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków J. O., J. K., R. F., P. G., A. K., L. K., R. G., bowiem jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornym okresie w tych samych zakładach pracy - w ocenie Sądu - zasługują na walor wiarygodności, tym bardziej, że ich zeznania razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym wyjaśnieniami wnioskodawcy oraz aktami osobowymi wnioskodawcy z (...) S.A. w J., tworzą zwartą i logiczną całość.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy J. S. jest zasadne. Zaskarżona decyzja wydana bowiem została w oparciu o niedostateczne ustalenia faktyczne, a w konsekwencji z naruszeniem prawa materialnego.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. na dzień 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl przepisu art. 184 ust. 2 cyt. Ustawy emerytura, o której mowa powyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3 zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 pkt. 1 ustawy (co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk

oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32 cyt. ustawy).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z przepisem § 4 ust. 1 tego rozporządzenia, pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny (który dla mężczyzn wynosi 60 lat), ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (25 lat dla mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych

w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Bezsporne jest, że wnioskodawca J. S. wykazał, iż ukończył 60 lat oraz posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W toku rozpoznawania sprawy przed organem rentowym uwzględniony został łączny okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze 9 lat, 6 miesięcy i 5 dni.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była zatem kwestia ustalenia, czy wnioskodawca J. S. przepracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a okres ten przypadał przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca J. S. w okresie zatrudnienia od 6 lutego 1974 r. do 5 grudnia 1974 r. w (...) S.A. w J. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku zbrojarza, a następnie w okresie od 14 grudnia 1977 r. do 20 sierpnia 1988 r. na stanowisku robotnika magazynowego.

Charakter pracy wnioskodawcy wykonywanej we wskazanym zakładzie pracy w pełni odpowiadał pracom w szczególnych warunkach wymienionym

w wykazie w wykazie A, dział V (w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych), pozycja 4 (prace zbrojarskie i betoniarskie) oraz dział VIII

(w transporcie i łączności) pozycja 1 (ciężkie prace załadunkowe i wyładunkowe oraz przeladunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie) stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Także fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach na stanowisku zbrojarza na budowie ekSPORTOWEJ w G.

w okresie od 23 sierpnia 1988 r. do 19 sierpnia 1989 r. znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego, pomimo braku dokumentów, został potwierdzony zeznaniami świadków tj. R. F., P. G. – współpracowników ubezpieczonego ze wskazanej budowy, którzy zgodnie wskazali, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych prace zbrojarskie. Należy wskazać, iż świadkowie ci stanowili wiarygodne osobowe źródła dowodowe dla Sądu, ponieważ pracowali w okresach co do zasady pokrywających się z zatrudnieniem ubezpieczonego. Świadkowie w sposób zbieżny i dla Sądu wiarygodny opisywali rodzaj i dokładne zadania, jakie wnioskodawca wykonywał w spornym okresie – nadto w ocenie Sądu mieli oni obiektywną możliwość posiadania wiedzy na temat rodzaju i charakteru pracy ubezpieczonego, mając z nim praktycznie codzienną styczność.

Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udawadniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami stron i świadków.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. (III UZP 48/84 LEX nr 14630) wskazał również, iż w świetle 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

W związku z powyższym Sąd uznał, iż wnioskodawca wykazał ponad 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach przypadających na dzień 1 stycznia 1999 r. i spełnia wszelkie pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury przewidziane w przepisie art. 32 w związku z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Prawo do świadczenia powstało z dniem ukończenia 60 lat życia przez wnioskodawcę, zatem stosownie do treści powołanego przepisu przyznanie prawa do emerytury następuje właśnie od (...).

Mając powyższe na uwadze, zaskarżoną decyzję należało zmienić, o czym orzeczono w punkcie I wyroku, w oparciu o powyżej przytoczone przepisy i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach znajduje swoje uzasadnienie w przepisach art. 98 k.p.c. oraz § 11 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r. poz. 490 ze zm.)